

## Ús de cookies

Aquest lloc web utilitza *cookies*, tant pròpies com de tercers, per recopilar informació estadística sobre la seva navegació i mostrar-li publicitat relacionada amb les seves preferències, generada a partir de les seves pautes de navegació. Si continua navegant, considerem que accepta el seu ús. **Més informació**

[Identifica't](#) [Registra't](#)

[Versió d'escriptori](#)

Estic registrat i vull presentar-me

<input type="text" value="Correu-e"/>	<input type="text" value="Contrasenya"/>	<input type="text" value="Entra"/>	<input checked="" type="checkbox"/> Recorda'm
---------------------------------------	--	------------------------------------	---

[He oblidat la contrasenya](#)

[Fes-te subscriptor per 48 € l'any \(4 €/mes\)](#)

# EL PUNT AVUI+

[Portada](#) [Territori](#) [Societat](#) [Punt divers](#) [Política](#) [Economia](#) [Cultura](#) [Comunicació](#)  
[Opinió](#) [Esports](#)

## Cultura

[« Enrere](#)

### NOTES DE LECTURA

ÀLEX SUSANNA

## Joan-Carles Mèlich o la poètica de l'indicible

arxiu

**A 'La lectura com a pregària', Joan-Carles Mèlich ofereix una incitació al diàleg a través d'unes proses d'una gravetat sense pes**

20/03/15 00:00 -

**Mèlich presenta una destil·lació de moltes hores de lectura**  
**Mèlich presenta una destil·lació de moltes hores de lectura**

Un dels llibres més peculiars que han sotraguejat –o, si més no, remogut– les plàcides aigües de la nostra literatura és el que acaba de treure Joan-Carles Mèlich: *La lectura com a pregària* (Fragmenta, 2015). A l'empara d'un títol que no fa justícia a l'heterodòxia dels propòsits de l'autor ni al to insurrecte que el travessa de cap a cap, hi trobem un conjunt de 262 “fragments filosòfics” procedents dels seus quaderns de notes. Com ens hi hem d'enfrontar? Ben senzill, com ho vulguem: a l'atzar o bé deixant-nos dur pel seu corrent. Sigui com sigui, anirem assistint a un enfilall d'acords i de desacords, de revelacions, esmenes, apunts o notes a peu de pàgina que ressonaran dins nostre i ens incitaran al diàleg, a dir-hi la nostra: ras i curt, ens interpel·laran. I ho faran des de la gràcia, ah Simone Weil!, i des de la lleugeresa, ah Calvino!, ambdós conceptes anvers i revers d'una mateixa moneda: la d'una meditació que es vol fragmentària, oberta, inspirada i dotada d'una gravetat sense pes.

Per això mateix no és fàcil parlar-ne sense espatllar la unitat de l'experiència lectora. Estem davant d'un llibre que se'ns presenta com la punta d'un iceberg, o altrament dit: com una sàvia destil·lació de moltes hores de lectura, converses, classes, exposicions o audicions musicals. Una obra que en certa

mesura s'ha fet sola, o l'ha anat fent aquest gran escultor que és el temps: una obra saturada de temps. De temps desinteressat, no gens finalista, aparentment perdut. Tot aquest amàs d'experiències estètiques i cognitives, però, roman gairebé sempre soterrat i, doncs, latent al llarg de tots aquests fragments. El lector només n'albira els reflexos o les paradoxes, les guspises o el solatge, els llampecs o els corrents de fons: com parlar-ne sense desbaratar la progressiva descoberta que ens proposa l'autor, el seu itinerari tan ple de ramificacions com sorpreses?

Per si això no fos prou, Joan-Carles Mèlich ha articulat el seu llibre valent-se d'estructures clarament musicals: és bo i partint d'uns *leitmotiv* recurrents –un conjunt de conceptes procedents d'una seva filosofia antropològica de la finitud– que pauta i ritma la seva sonata particular, fent per manera que el pensament, baldament fragmentari, flueixi amb la continuïtat o la recurrència d'uns temes musicals. Els conceptes són doncs tractats com a notes i és així que ressonen dins nostre, desproveïts de llastos ideològics i repensats de bell nou en la partitura inèdita del text: l'ètica en lloc de la moral (“l'ètica irromp en la zona obscura de la moral”), l'alteritat en el de la diferència, la corporeïtat del cos, el rostre de la cara, la compassió de la pietat, el testimoni de l'exemple, o el sentit del significat (“Hi ha proposicions buides de significat que són plenes de sentit”), per esmentar només algunes de les parelles de notes més significatives a través de les quals assoleix uns acords sovint dissonants, ambigus o ambivalents com la mateixa vida: “Hem conquerit la realitat i perdut el món”, ens dirà a propòsit de Ropbert Musil. Per tant, aquests fragments no neixen amb voluntat aforística –no volen enlluernar ni ser portadors de cap pensament conclusiu– sinó dotats d'una fluència tan narrativa com musical. La clau de volta de tot aquest constructe alhora filosòfic i literari ens la dóna sens cap mena de dubte el primer fragment: “No tenir por de les paradoxes. Deixar de pensar en categories i fer-ho en escenes, en imatges, en metàfores, en relats. Un pensament fragmentari, obert, no sistemàtic, un pensament contrari a la lògica metafísica, una lògica que sempre té respostes per a tot i que, per això mateix, ens allunya de la vida.”

Fet i fet, doncs, podríem convenir que *La lectura com a pregària* de Joan-Carles Mèlich és una investida en tota regla al búnquer de la metafísica, però això fóra massa simple i és justament el que aquest llibre no vol ser. Ni simple ni obvi ni baladrer, sinó tot el contrari, prenyat d'un sentit elusiu i fecund com el de la música o la poesia de què tant es nodreix l'autor quan no sap què dir o què fer: “En la vida el més important és l'indicible. Per això necessitem l'art, la música, la literatura, el cinema; necessitem una poètica de l'indicible.”

Un dels llibres més peculiars que han sotraguejat –o, si més no, remogut– les plàcides aigües de la nostra literatura és el que acaba de treure Joan-Carles Mèlich: *La lectura com a pregària* (Fragmenta, 2015). A l'empara d'un títol que no fa justícia a l'heterodòxia dels propòsits de l'autor ni al to insurrecte que el travessa de cap a cap, hi trobem un conjunt de 262 “fragments filosòfics” procedents dels seus quaderns de notes. Com ens hi hem d'enfrontar? Ben senzill, com ho vulguem: a l'atzar o bé deixant-nos dur pel seu corrent. Sigui com sigui, anirem assistint a un enfilall d'acords i de desacords, de revelacions, esmenes, apunts o notes a peu de pàgina que ressonaran dins nostre i ens incitaran al diàleg, a dir-hi la nostra: ras i curt, ens interpel·laran. I ho faran des de la gràcia, ah Simone Weil!, i des de la lleugeresa, ah Calvino!, ambdós conceptes anvers i revers d'una mateixa moneda: la d'una meditació que es vol fragmentària, oberta, inspirada i dotada d'una gravetat sense pes.

Per això mateix no és fàcil parlar-ne sense espatllar la unitat de l'experiència lectora. Estem davant d'un llibre que se'ns presenta com la punta d'un iceberg, o altrament dit: com una sàvia destil·lació de moltes hores de lectura, converses, classes, exposicions o audicions musicals. Una obra que en certa mesura s'ha fet sola, o l'ha anat fent aquest gran escultor que és el temps: una obra saturada de temps. De temps desinteressat, no gens finalista, aparentment perdut. Tot aquest amàs d'experiències estètiques i cognitives, però, roman gairebé sempre soterrat i, doncs, latent al llarg de tots aquests fragments. El lector només n'albira els reflexos o les paradoxes, les guspises o el solatge, els llampecs o els corrents de fons: com parlar-ne sense desbaratar la progressiva descoberta que ens proposa l'autor, el seu itinerari tan ple de ramificacions com sorpreses?

Per si això no fos prou, Joan-Carles Mèlich ha articulat el seu llibre valent-se d'estructures clarament musicals: és bo i partint d'uns *leitmotiv* recurrents –un conjunt de conceptes procedents d'una seva

filosofia antropològica de la finitud– que pauta i ritma la seva sonata particular, fent per manera que el pensament, baldament fragmentari, flueixi amb la continuïtat o la recurrència d'uns temes musicals. Els conceptes són doncs tractats com a notes i és així que ressonen dins nostre, desproveïts de llastos ideològics i repensats de bell nou en la partitura inèdita del text: l'ètica en lloc de la moral (“l'ètica irromp en la zona obscura de la moral”), l'alteritat en el de la diferència, la corporeïtat del cos, el rostre de la cara, la compassió de la pietat, el testimoni de l'exemple, o el sentit del significat (“Hi ha proposicions buides de significat que són plenes de sentit”), per esmentar només algunes de les parelles de notes més significatives a través de les quals assoleix uns acords sovint dissonants, ambigus o ambivalents com la mateixa vida: “Hem conquerit la realitat i perdut el món”, ens dirà a propòsit de Ropbert Musil. Per tant, aquests fragments no neixen amb voluntat aforística –no volen enlluernar ni ser portadors de cap pensament conclusiu– sinó dotats d'una fluència tan narrativa com musical. La clau de volta de tot aquest constructe alhora filosòfic i literari ens la dóna sens cap mena de dubte el primer fragment: “No tenir por de les paradoxes. Deixar de pensar en categories i fer-ho en escenes, en imatges, en metàfores, en relats. Un pensament fragmentari, obert, no sistemàtic, un pensament contrari a la lògica metafísica, una lògica que sempre té respostes per a tot i que, per això mateix, ens allunya de la vida.”

Fet i fet, doncs, podríem convenir que *La lectura com a pregària* de Joan-Carles Mèlich és una investida en tota regla al búnquer de la metafísica, però això fóra massa simple i és justament el que aquest llibre no vol ser. Ni simple ni obvi ni baladrer, sinó tot el contrari, prenyat d'un sentit elusiu i fecund com el de la música o la poesia de què tant es nodreix l'autor quan no sap què dir o què fer: “En la vida el més important és l'indicible. Per això necessitem l'art, la música, la literatura, el cinema; necessitem una poètica de l'indicible.”

La lectura  
com a pregària  
Joan-Carles Mèlich  
**Editorial:** Fragmenta  
Barcelona, 2015  
**Pàgines:** 120  
**Preu:**12 euros  
La lectura  
com a pregària  
Joan-Carles Mèlich  
**Editorial:** Fragmenta  
Barcelona, 2015  
**Pàgines:** 120  
**Preu:**12 euros

Darrera actualització ( Dilluns, 30 de març del 2015 08:38 )

Publicat a

**Cultura** 20-03-2015 Pàgina 7

## COMENTARIS

[Portada](#) [Territori](#) [Societat](#) [Punt divers](#) [Política](#) [Economia](#) [Cultura](#) [Comunicació](#)  
[Opinió](#) [Esports](#)

Copyright © 2009-2013. Grup Hermes